

ДЕНДРОПАРК ПОЛТАВСЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ІМЕНІ ВАСИЛЯ КРИЧЕВСЬКОГО ЯК ОСЕРЕДОК ПОШИРЕННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Шиян О.О., завідувач відділу

Полтавський краєзнавчий музей імені Василя Кричевського

Продовженням експозиції Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського є дендропарк, розташований у внутрішньому дворіку закладу, на площі близько 1 га. У зв'язку з проведенням ремонтно-реставраційних робіт у закладі, музейний двірник перетворився на локацію для реалізації різноманітних напрямків діяльності науковців. У зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації відбулося переформатування форм роботи музейників, особливо діяльності, що стосується взаємодії із відвідувачами. Всі активності науковців музею ґрунтуються на принципах науковості, краєзнавства, доступності, наочності, свідомості та активності тощо. Основним видом діяльності у дендропарку є проведення оглядових та тематичних екскурсій. Багатий склад дендрофлори (близько 100 видів, сортів, форм дерев та чагарників) дозволяє проводити екскурсії для різних вікових категорій: від дітей дошкільного віку до студентів третього віку (60+). Принцип безперервності та доступності освіти протягом життя реалізується на практиці. Під час екскурсій відвідувачі знайомляться з основними рослинами парку, етимологією їх назви, батьківщиною походження, значенням та ін. При можливості проводяться екологічні уроки з використанням мікроскопа. У дворіку закладу проходять презентації видань, заходи присвячені збереженню природних об'єктів та територій (круглі столи, конференції тощо), зустрічі з науковцями.

Дендропарк музею є місцем проведення виробничих практик для студентів біологів та фахівців ландшафтного дизайну. Свої навички та вміння змогли перевірити студенти ВСП «Аграрно-економічний коледж» Полтавського державного аграрного університету під час обрізки та догляду за рослинами

парку навесні 2024 року. Неодноразово під час польової практики дендропарк музею відвідували студенти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (рис 1).

Дендропарк закладу є місцем проведення різноманітних меморіальних та інтерактивних заходів. Традиційно, щороку 7 серпня з нагоди дня народження видатної природодослідниці Олени Байрак (1957-2018) музейники проводять тематичне зібрання, обов'язковою складовою якого є виставка з музейної колекції. Заходи такого формату дозволяють познайомити людей різних поколінь з історією природоохоронного руху Полтавщини, із постатями природоохоронців, а також із унікальними експонатами, що зберігають світлу пам'ять про земляків.

Досить чисельними є інтерактивні заходи з природничої тематики «Казки музейного дворика», «Казки чарівного лісу». Дійства проводяться з застосування ігрового виду діяльності. Неабияким інтересом у відвідувачів користуються майстер-класи з виготовлення птахів та звірів із солоного тіста, що проходять традиційно на День захисту дітей.

Крім експрес-виставок, науковці Музею проводять довготривалі виставкові проекти з природничої тематики. У весняно-осінній період у флігелі Полтавського губернського земства, розташованому на подвір'ї музею, розгортаються тематичні виставки із фондів закладу. Серед яких природничі «Таємничий світ мінералів», «Дивовижне, таємниче хвилююче...» (До Європейського дня моря), «Загадковий світ птахів» та ін.

Великим інтересом у відвідувачів користувалися виставки живих квітів. Зокрема, в червні 2023 року у приміщенні флігеля була проведена виставка селекціонерки Алли Черногуз «Іриси-аристократи». Учасники виставки змогли не лише помилуватися різнобарв'ям сортів ірисів, а й поспілкуватися із селекціонеркою, що їх створила (рис 2).

Затишний дворик Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського наслідує багаторічні традиції закладу. Це локація, де, використовуючи різноманітні форми і засоби, музейники проводять вивчення, збереження та

популяризацію цінних надбань українців, лєвова доля серед яких природничі. Науковці музею завжди відкриті до співпраці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Халимон О. Науково-освітня цінність дендропарку Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції “Біорізноманіття: інноваційна діяльність у системі екології й освіти” (присвячена 60-річчю заснування дендропарку загальнодержавного значення “Криворудський”). Крива Руда. 2021. С. 24–27.

2. Халимон О. Дендропарк Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського (проспект тематичної екскурсії). Полтавський краєзнавчий музей. Маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам’яток: зб. наук. ст. / УК ПОДА; ПКМ імені Василя Кричевського; [редкол.: Волошин Ю.В., Киридон А.М., Кондратенко Т.К. та ін.; наук. ред. Мокляк В.О.]. Полтава : Дивосвіт, 2016. Вип. XI. С. 371–391.

3. Шиян О.О. Екологічне просвітництво під час воєнного стану (з досвіду роботи відділу природи ПКМВК). Навколишнє середовище і здоров’я людини: Збірник матеріалів ІХ Всеукраїнського науково-практичного семінару, Полтава - Крива Руда, 21 жовтня 2022 р., Полтава : Астроя, 2023. С.107-110.

4. Шиян О., Кузьменко Н. Іриси-аристократи із села Погреби. Вечірня Полтава. № 25 (1577). 21 червня 2023 року. С. 5.